

Behandling af svær acne med isotretinoin

Patientvejledning

Hvad går behandlingen ud på?

Isotretinoin virker ved at hæmme talgkirtlernes funktion og er særdeles effektivt til behandling af svær acne.

Før behandlingen

Inden behandling kan påbegyndes skal der tages blodprøver for at kontrollere at der ikke er forhold, der betyder, at behandlingen ikke må gives. Fedtmængden i blodet kan stige, og leveren kan påvirkes af isotretinoin. Hos kvinder gøres endvidere graviditetsundersøgelse ved urinprøve eller blodprøve. Et par dage efter blodprøvetagningen kontaktes klinikken telefonisk, prøvesvaret gives og der gives endeligt tilsagn til behandling. Tilsagn til behandling kan kun gives af myndige. Ved behandling af unge under 18 år skal forælder eller værge derfor give tilsagn. Herefter sender hudlægen recept på isotretinoin til den første måneds behandling til Receptserveren.

Receptfornyelse: Recepten skal indløses indenfor 7 dage efter udskrivelsen og giver adgang til 30 dages behandling. Graviditetstest og receptbegrænsningen sikrer, at kvindelige patienter ikke indtager medikamentet under graviditet. Udlandsrejse eller andre praktiske forhold kan vanskeliggøre denne rutine. Behandlingen vil i givet fald kunne fortsættes på ens eget ansvar. Apoteket skal følge lægens receptordination og kan således ikke nægte at udlevere medicinen på trods af den principielle 1 månedsregel.

Behandlingen

De første uger under behandlingen kan acnen forværres. Derfor anbefales det at tage halv dosis de første par uger af behandlingen. Hos de fleste indsætter virkningen efter 1-2 måneders behandling. Den samlede behandlingsperiode er ved svær acne 5-10 måneder afhængigt af legemsvægt. Ved mildere acne behandles typisk indtil 2 måneder efter effekt er opnået. Kapslerne bør indtages i forbindelse med et hovedmåltid.

Leverfunktionen og kolesteroltallet kontrolleres hver måned under behandlingen. Hos kvinder gøres ligeledes graviditetstest hver måned. Det er en forudsætning for receptfornyelse at der forelægger friske prøvesvar. Har blodprøverne været normale de første tre måneder af behandlingen, er yderligere kontrolprøver ikke nødvendige hos mænd. Undtaget er dog ved forekomst af fedme, sukkersyge, alkoholmisbrug og sygdomme i lipidstofskiftet. Hos kvinder skal graviditetstesten gentages 1 gang om måneden i hele behandlingsforløbet.

Efter behandlingen

Mange oplever en langvarig effekt af behandlingen. Graden og varigheden er dog variabel og anden behandling for acne kan være nødvendig efter endt kur. I nogle tilfælde kan kuren gentages efter et stykke tid.

Bivirkninger og forholdsregler

De fleste oplever tør hud og tørre læber i behandlingsperioden. Slimhinder i øjne og næse kan tørre ud. Det kan medføre besvær med kontaktlinser og risiko for næseblod. For at undgå, at den tørre hud fører til eksem, er hudpleje en god idé. Der findes hudplejeprodukter beregnet til behandling af tør acnehud. Læbebomade og vaselin kan anvendes på læber og i næsebor.

Håret kan føles mindre fedtet end sædvanligt. Sol dyrkning bør begrænses, fordi man lettere bliver skoldet.

Det er ikke tilladt at være bloddonor i behandlingsperioden samt den første måned efter behandlingsophør.

Muskel- og ledømhed kan forekomme specielt under sportsudøvelse.

Depression er en mulig, men sjælden bivirkning. Ved uventede humørsvingninger søges læge.

Da isotretinoin er beslægtet med A-vitamin, bør man i behandlingsperioden ikke indtage mere A-vitamin, end der er i en almindelig vitamintablet. Isotretinoin må ikke indtages sammen med tetracyclin.

På grund af leverpåvirkning må der ikke indtages alkohol under behandlingen.

Isotretinoin er fosterbeskadigende. Ved behandling af kvinder er det derfor et krav at anvende sikker prævention i behandlingsperioden samt 1 måned efter behandlingsophør. P-piller og en barrierebeskyttelse anbefales. Skulle graviditet alligevel indtræffe perioden, er abort en nødvendighed.

Amning frarådes i behandlingsperioden.